

Sveučilište u Zadru u akademskoj godini 2023./2024. objavilo je sljedeće naslove:

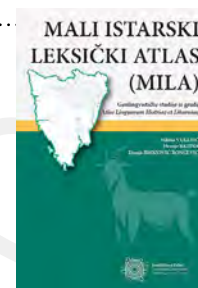
Stijepo Obad. Dalmacija u modernosti / ur. Nikša Varezić i Marko Trogrlić. Split: Filozofski fakultet u Splitu; Zadar: Sveučilište u Zadru, 2024.
365 str.; cijena: 25,00 €

Nakon što je 2014. godine objavljen prvi svezak odabranih radova pok. prof. dr. sc. Stijepa Obada pod naslovom Dalmacija u novijoj hrvatskoj povijesti i kulturi koji je, u izdanju Sveučilišta u Zadru, priredio Ante Bralić, drugi svezak Obadovih odabranih radova – njih 24 – pod skupnim naslovom Dalmacija u modernosti uredili su Nikša Varezić i Marko Trogrlić, u suizdanju Filozofskog fakulteta u Splitu i Sveučilišta u Zadru. Tu su sabrani radovi koji obrađuju teme poput onih o dalmatinskom društvu 1848./1849. godine, o seljačkom pitanju u Dalmaciji tih istih burnih godina, o Dalmaciji u preporodnom dobu, o hrvatskim društvima u Boki kotorskoj te, konačno, o težaštvu i hajdučiji u Dalmaciji. Donesena su ovdje i dva rada koja tematski, mogli bismo kazati, nadilaze dalmatinske granice: onaj o Napuljskoj revoluciji iz 1821., te onaj o sukobu talijanskih i austrijskih interesa na Jadranu revolucionarne 1848./1849. godine. Nema nikakve dvojbe da će ovaj svezak biti od goleme pomoći svima koji se bave hrvatskom poviješću 19. stoljeća, napose dalmatinskim političkim, ali i socijalnim, ekonomskim i drugim pitanjima.

Mali istarski leksički atlas (MILA): geolingvističke studije iz građe Atlas Linguarum Histriae et Liburniae / ur. Nikola Vuletić, Hrvoje Bazina i Dunja Brozović Rončević. Zadar: Sveučilište u Zadru, 2024.
382 str.; ilustr.; cijena: 30,00 €

Ovo djelo predstavlja geolingvističku analizu 130 leksičkih karata, izrađenih na temelju reprezentativna izbora iz građe Atlas Linguarum

Histriae et Liburniae, koja je prethodno objavljena u obliku popisa građe u pet svezaka. MILA je jedan od glavnih rezultata projekta Lingvistička geografija Hrvatske u europskome okružju. Karte obuhvaćaju građu iz 61 punkta s područja hrvatske Istre, od čega 45 hrvatskih čakavskih, dvanaest istromletačkih, pet istriotskih, dva istrorumunjska i jedan crnogorski. Riječ je o interpretativnim kartama na kojima je dijalektna građa okupljena u leksičke tipove. Analiza karata smjera na tumačenje jezičnih i izvanjezičnih razloga prostorne distribucije lek-sika i formiranja leksičkih areala u složenome višejezičnom istarskom prostoru. Izravni uzor za ovakvu obradu jest katalonska serija PALDC, interpretativni korelat ALDC (Jezični atlas katalonskoga područja). U hrvatskoj dijalektologiji, usprkos višedesetljetnom iskustvu na izra-di interpretativnih karata za OLA (Općeslavenski lingvistički atlas) i ALE (Atlas Linguarum Europae), do sada nije bilo pokušaja da se leksička varijacija u nekoj od naših prirodnih i/ili povijesnih regija iscr-pnije prouči metodama lingvističke geografije. Primarni je metodološki cilj ovog djela kroz kartografiju i analizu građe valorizirati građu Atlas Linguarum Histriae et Liburniae te doprinijeti razvoju lingvističke ge-ografije u Hrvatskoj.

Dubrovniče, vječni grade – umjetnošću na dar tebi iz cijelog svijeta / ur. Nada Pupačić. Zadar: Sveučilište u Zadru, 2024.

163 str.; ilustr.; cijena: 10,00 €

Ovo je 22. zbirka pjesama Udruge hrvatska iseljenička lirika koja okuplja hrvatske pjesnike u inozemstvu, a čija je primarna zadaća njegovanje hrvatske riječi. Nastala je kao dio 22. susreta Hrvatske iseljeničke lirike New York održanih od 7. do 11. lipnja 2023. u Dubrovniku. Zbirka je nastavak tradicije objavljivanja pjesama s pjesničkih susreta koji se održavaju svake godine u nastojanju da pjesnici-iseljenici sačuvaju svoj jezik diljem svijeta.

Šestero putnika ranjena srca / ur. Nada Pupačić, Zlatko Hriljac, Mario Višković. Zadar: Sveučilište u Zadru, 2024.

113 str.; ilustr.; cijena: 10,00 €

Ovo je reizdanje prve zbirke pjesama Udruge hrvatska iseljenička lirika koja okuplja hrvatske pjesnike u inozemstvu, a čija je primarna zadaća

njegovanje hrvatske riječi. Riječ je o prvoj zbirci objavljenoj 2000. godine. Skupno djelo šestero pjesnika donosi slike čežnje za dalekim zavičajem kroz koje pokušavaju sačuvati hrvatsku riječ i baštinu u New Yorku. Zbirka baštini zavičajne idiome svakog pjesnika i pokazatelj je opstojnosti jezika u tuđini unatoč svim utjecajima nove domovine i globalizma te ostaje i u Hrvatskoj i u svijetu pokazatelj ljubavi prema jeziku i domovini, ali i svojevrсни uzor mladim naraštajima iseljenika da ne zaborave svoj jezik (i svoj identitet).

Obrovac i obrovački kraj kroz vjekove / ur. Mićo Jurjević i Šime Vrkić.
Zadar: Sveučilište u Zadru; Obrovac: Matica Obrovčana, 2024.
330 str.; ilustr.; cijena: 45,00 €

Zbornik radova o povijesti Obrovca sadrži deset radova (i jedan umjetnički osvrt). Čitatelju se pruža široka lepeza obrovačke povijesti, počevši od prapovijesnog razdoblja, preko antičke retrospektive, srednjovjekovne i ranonovovjekovne povijesti, do modernog doba u 19. i 20. stoljeću, zaključno s pogledom na Domovinski rat i demografska kretanja u budućnosti. Obrovac je oduvijek bio spojnica Zadra sa srednjoeuropskim područjem, spojnica Dalmacije s Likom. Zato je nezaobilazno mjesto u sagledavanju povijesne, geografske i prometne slike Zadra i njegove okolice u čitavoj povijesti.

Zbornik je opremljen brojnim slikovnim priložima koji obogaćuju tekst. Ovaj zbornik radova donosi niz novih spoznaja o obrovačkom i bukovačkom prostoru i upotpunjuje znanja o tom dijelu Primorske Hrvatske te Zadarske županije.

Joško Božanić. Oceanska Hrvatska: doprinos hrvatskih ribara svjetskom ribarstvu 20. stoljeća. Komiža: Kulturna ustanova Ars halieutica za istraživanje iskustva življenja s morem; Zadar: Sveučilište u Zadru, 2024.
131 str.; ilustr. u boji; cijena: 20,00 €

U djelu se daje pregled doprinosa hrvatskih ribara svjetskom ribarstvu, posebno u pogledu inovacija sredstava i tehnika lova na različite morske organizme. Riječ je o ostvarenjima koja su osmišljena i prakticirana na Jadranu, ali i na svim svjetskim oceanima zahvaljujući činjenici da su se mnogi ribari iz hrvatskih otočnih i obalnih kopnenih naselja iselili i u

iseljeništvu se širom svijeta nastavili baviti onim što su najbolje znali. Pritom su postigli znatne uspjehe, obogaćujući svoje nove domovine novim znanjima i konkretno pridonoseći ribarstvu kao važnoj gospodarskoj aktivnosti koja se umnogome odražava i u različitim oblicima materijalne i nematerijalne maritimne kulturne baštine. Argumentacija i analiza zasnivaju se na postojećoj literaturi te na terenskim istraživanjima koja su uključila usmene razgovore s hrvatskim ribarima provedene u mnogim iseljeničkim odredištima od SAD-a i Kanade do Južne Amerike i Australije.

Brunislav Marijanović. Fragmenti iz liburnskog svijeta = Fragments from the Liburnian World. Zadar: Sveučilište u Zadru, 2024.

343 str.; ilustr. u boji; cijena: 50,00 €

Monografija *Fragmenti iz liburnskog svijeta* mrtvih rezultat je istraživanja koje je autor proveo na jednoj od brojnih liburnskih nekropola na Ljubačkoj kosi, a istodobno je prva koherentna nekropola uopće istražena na tom području. Manji broj ranijih naslova povezanih s tim područjem obrađuje izolirane i slučajne nalaze bez sigurnih konteksta, a samo dva ranija priloga obrađuju ukupno pet od više od stotinu registriranih humaka na Ljubačkoj kosi. Gledano u cjelini, nekropola koja je obrađena u monografiji prvi je primjer sustavnog istraživanja na tom području, a istodobno je primjer zaštite vrijedne arheološke baštine izložene neovlaštenim devastacijama.

Monografijom je obuhvaćeno 35 istraženih grobova u kojim je pokopano oko 50 osoba. U tom je kontekstu posebno bitna struktura nekropole koju čine tri humka s više pokopa koji pripadaju vremenskom okviru od kraja 10. do 7. st. pr. Krista, te skupina tzv. ravnih grobova mahom s pojedinačnim pokopima koji pripadaju vremenskom rasponu od 6. do 5. st. pr. Krista. Premda biritualizam kod Liburna nije nepoznata pojava, nekropola „Venac“ je prvi primjer kompaktne sepulkralne cjeline na kojoj su u jasnome vremenskom slijedu zastupljena oba načina pokapanja.

Posebno je važna činjenica da najveći broj spolno determiniranih grobova pripada osobama ženskog spola, među kojima je, sudeći prema primjerima rijetke ili raritetne građe, veći broj pripadao predstavnicima liburnske društvene elite.

Miranda Levanat-Peričić. Avatari posthumanizma: povijest književne i kritičke imaginacije neljudskog, poslijeljudskog i nadljudskog. Zadar: Sveučilište u Zadru; Zagreb: FF Press, 2024.

355 str.; tiskano i online izdanje; cijena: 20,00 €

Publikacija iscrpno, utemeljeno i argumentirano razlaže termin „posthumanizam“, i to od same pojave pojma, preko širenja polja njegove uporabe, do pregleda dosadašnjih istraživanja i iscrpnih analiza odabranih književnih predložaka.

Knjiga se sastoji od dviju glavnih cjelina. Prva je posvećena teorijskom, tj. kritičkom posthumanizmu, a druga književnom (post)humanizmu, odnosno interpretacijama pojedinih tekstova/diskursa u rasponu od srednjovjekovlja do suvremenosti.

Posljednjih je desetljeća tema posthumanizma intenzivno prisutna u recentnim znanstvenim istraživanjima u polju filozofije, povijesti umjetnosti i znanosti o književnosti. Cilj ove publikacije jest propitati posthumanizam ne samo kao novu ontologiju nego i kao novu književnu paradigmu.

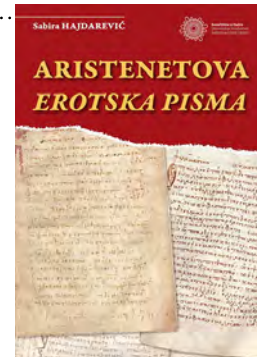

Sabira Hajdarević. Aristenetova erotska pisma. Zadar: Sveučilište u Zadru, 2024.

158 str.; cijena: 20,00 €

Epistolarna zbirka naslova Erotska pisma uobičajeno se pripisuje kasnoantičkom/bizantskom autoru Aristenetu, a sastoji se od 50 fiktionalnih pisama. I autor i zbirka su hrvatskoj javnosti uglavnom posve nepoznati; grčka fiktionalna epistolografija općenito je slabije istražena i relativno nepopularna književna podvrsta, a na hrvatski jezik dosad je bilo prevedeno svega nekoliko Aristenetovih pisama.

Monografija naslova Aristenetova erotska pisma donosi sveobuhvatan pregled svih raspoloživih znanstveno relevantnih podataka o podvrsti, Aristenetu i njegovoj zbirci. Formalne, sadržajne, jezične i stilske osobitosti zbirke smještene su u širi književnopovijesni kontekst. Definiran je autorov odnos prema književnim prethodnicima, detaljno su prezentirane njegove varijacije (npr. u narativnoj tehnici, oponašanju epistolarne forme, izboru spola i imenovanju korespondenata, razinama eksplicitnosti i erotike te intertekstnim metodama), a upozorava se i na autorove brojne

inovacije i narativne osobitosti zbirke koje su postale vidljive usporedbom s drugim zbirkama podvrste.

Prvi dio monografije sadrži znanstveni osvrt na grčku fikcionalnu epistolografiju, rukopis i osobitosti Aristenetove zbirke, a drugi prijevod pisama koji je popraćen relevantnim komentarima nužnima za razumijevanje teksta.

Ecclesia Nonensis: o prošlosti Ninske biskupije / ur. Zdenko Dundović. Zadar: Sveučilište u Zadru, 2024.

447 str.; ilustr. u boji; cijena: 60,00 €

U zborniku radova donose se studije dvadesetorice eminentnih hrvatskih stručnjaka iz nekoliko društveno-humanističkih disciplina (povjesničara, arheologa, konzervatora, arhivista, demografa, etnologa i geografa) okupljenih oko zajedničkog cilja – da se prezentiraju novi podatci o prošlosti Ninske biskupije, razjasne pojedine teme iz njezine bogate crkvene povijesti, predstave nove znanstvene spoznaje odnosno novim doprinosima prošire i neki stariji, a još uvijek vrijedni zaključci, osobito s obzirom na dostupne izvore u crkvenim i svjetovnim arhivima u Zadru, Splitu, Zagrebu, odnosno u Beču, Parizu, Rimu ili Veneciji. Kompozicijski, sadržajno i metodološki ovaj je zbornik radova jedinstvena cjelina – studije u njoj povezuje ista istraživačka metoda utemeljena na strpljivome arhivskom radu, konkretnom poznavanju spomenika i spomeničkih kompleksa, njihovih povijesnih sudbina, demografskih kretanja i gospodarskih prilika, konteksta u kojemu su nastajali i mijenjali se.

Poglavlja/studije koje čine ovu monografiju pokrivaju vrlo širok raspon tema od društvenog interesa, a primarno su namijenjene znanstvenoj publici – istraživačima i specijalistima: povjesničarima umjetnosti, arheolozima, konzervatorima, toponomastičarima. Nesumnjivo će pobuditi pozornost i onih čitatelja koje zanima lokalna povijest i kulturna baština Nina (jer je publikacija i izrazito bogata ilustracijama), njegova okruženja i srednje Dalmacije, te struktura unutar Crkve.

ZFD 9: Zadarski filološki dani: zbornik radova / ur. Josip Miletić, Tin Lemac i Maja Pandžić. Zadar: Sveučilište u Zadru, 2024.

298. str.; cijena: 40,00 €

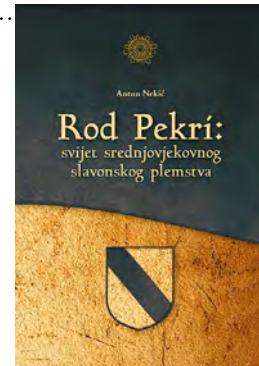
Zadarski filološki dani 9 zbornik je radova bijenalne Međunarodne znanstvene konferencije Zadarski filološki dani koja se tradicionalno održava u organizaciji Odjela za kroatistiku i Odjela za rusistiku Sveučilišta u Zadru. Konferencija je održana 12. i 13. studenoga 2021. godine na Sveučilištu u Zadru, a bila je usredotočena na četiri teme: općeknjiževnu Slavenske književnosti i medicina, obljetničarsku Tin Ujević (130. godišnjica rođenja), općelingvističku Jezik i književnost zadarskog područja (20. stoljeće) i metodičku Kurikulski pristup u nastavi. Radovi u Zborniku stoga su također raspoređeni unutar istih tematskih okvira. Osamnaest je izlagača svojim priložima obogatilo sastav Zbornika, a njihovi su radovi prošli dvostruku slijepu recenziju.

Antun Nekić. Rod Pekri: svijet srednjovjekovnog slavenskog plemstva. Zadar: Sveučilište u Zadru, 2024.

294 str.; cijena: 30,00 €

Rod Pekri: svijet srednjovjekovnog slavenskog plemstva jest studija slučaja posvećena plemićkom rodu Tetenj (Tétény) ili Pekri (Pekry), prateći njegove članove od prve polovice 13. do sredine 15. stoljeća na području današnje sjeverne i istočne Hrvatske (međurječje Drave i Save). Studija je dio nastojanja usmjerenih k boljem razumijevanju srednjovjekovnog plemstva na prostoru Ugarsko-Hrvatskog Kraljevstva, posebice razumijevanju obiteljskih struktura. U tom smislu studija se oslanja na rezultate obiteljske povijesti, odnosno onoga što se u antropologiji naziva studija srodstva. Makar su recentne studije u hrvatskoj, kao i u mađarskoj historiografiji, otvorile put prema suvremenijem istraživanju obiteljskih struktura plemstva, studija koja se ovdje izlaže ipak daleko snažnije crpi na interdisciplinarnosti te uvodi niz novih teorijskih i konceptualnih alata u raščlambu. Pored toga, studija je utemeljena na iscrpnoj analizi izvorne građe, čiji je veliki dio neobjavljen, čime pokazuje daljnje mogućnosti i smjerove istraživanja arhivskog gradiva koje je danas dostupno i digitalnim putem preko projekta Hungaricana. Studija također donosi važan prilog razumijevanju

demografsko-prostornih procesa i mijena na promatranom prostoru srednjovjekovne Slavonije te i na takav način daje važan obol grani historijske geografije.

Nerezinski beseduâr: rječnik govora Nerezina na otoku Lošinju / ur. Nataša ŠPRLJAN. Zadar: Sveučilište u Zadru, 2023.
723 str.; cijena: 35,00 €; 2. neizmijenjeno izdanje

Djelo Nerezinski beseduâr rječnik je govora Nerezina na otoku Lošinju, koji broji gotovo 12 600 leksikografskih natuknica, a popraćen je prilogama iz lokalne frazeologije (422 frazema), paremiologije (149 poslovice i uzrečica) i toponimije (175 toponimijskih likova s područja k. o. Nerezine). Sa stajališta dijalektalne leksikografije i leksikologije, leksik svakoga lokalnog govora predstavlja relevantan predmet znanstvenog interesa. U kontekstu hrvatske dijalektologije, riječ je o govoru koji pripada otočnomu poddijalektu sjevernočakavskoga ili čakavskoga ekavskog dijalekta.

Ovaj je rječnik neprocjenjivo vrelo spoznaja za hrvatsku dijalektologiju i slavistiku, na svim razinama, od leksikologije do akcentologije, a onda i za kontaktnu lingvistiku i etimologiju, zahvaljujući specifičnoj jezičnoj povijesti otoka Lošinja. Dokumentiranje marginaliziranih organskih govora putem što snažnijeg sudjelovanja lokalnih zajednica važan je aspekt suvremene etnolingvistike, s naglaskom na vraćanju osjećaja vrijednosti i samopoštovanja govornicima.

Onkraj golema doprinosa dijalektalnoj leksikografiji i leksikologiji, za što su, svaki na svoj način, zaslužni lokalni suautori Onorato Bonić i Flavia Zorović te urednica Nataša Šprljan, popratni opis nerezinskog govora iznio je na vidjelo neka obilježja koja će u bitnom obogatiti naše dijalekto-loške spoznaje, ponajprije u području akcentuacije.

Nerezinski beseduâr bit će referentno djelo kroatističke i slavističke literature.

Suvremeno roditeljstvo: iskustva i izazovi / uredila Ivana Macuka. Zadar: Sveučilište u Zadru, 2024.
372 str.; ilustr. u boji; cijena: 40,00 €

Udžbenik kroz devet poglavlja obrađuje različite teme u području roditeljstva, od suvremenih izazova roditelja, analize tranzicije u roditeljstvo te

izazova u usklađivanju obiteljskog i profesionalnog života. Obradene su specifične teme, npr. posljedice razvoda braka na roditelje i djecu, uzroci i posljedice zlostavljanja i zanemarivanja djece u obitelji te izazovi roditelja djece s teškoćama u razvoju. Zasebno su obuhvaćene teme suradnje roditelja i odgojno-obrazovnih ustanova te odnosi roditelja i odrasle djece.

Cilj ovog udžbenika je proširiti spoznaje o novijim teorijskim pristupima i istraživačkim rezultatima u području psihologije roditeljstva. Ista knuti su rezultati recentnih znanstvenih istraživanja uz praktičan doprinos istih pri kreiranju i provedbi edukacijskih aktivnosti i izradi edukacijskih materijala usmjerenih podršci roditeljima. Ovaj udžbenik povećava razumijevanje procesa koji se događaju u suvremenim obiteljima, prije svega odnosa između roditelja i djece te rasvjetljava utjecaje individualno-psiholoških i društvenih čimbenika na kvalitetu odnosa roditelj-dijete, kao i povratni utjecaj kvalitete odnosa roditelj-dijete na psihološku dobrobit i individualan razvoj roditelja i djece.

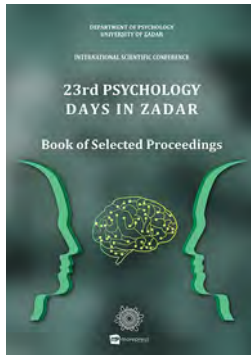
Zbirka psihologijskih skala i upitnika: svezak 12 / ur. Ivana MACUKA, Marina NEKIĆ, Jelena OMBLA, Ana ŠIMUNIĆ, Marina VIDAKOVIĆ. Zadar: Sveučilište u Zadru, 2024.

127 str.; tiskano i online izdanje; cijena: 20,00 €

URL: <https://morepress.unizd.hr/books/index.php/press/catalog/book/122>

Dvanaesti svezak Zbirke psihologijskih skala i upitnika, kao i prethodni svesci, prikazuje znanstveni rad nastavnika Odjela za psihologiju i njihovih suradnika koji se odnosi na konstrukciju, adaptaciju i validaciju različitih psihologijskih mjernih instrumenata. Cilj ove publikacije jest povećanje dostupnosti odgovarajućih mjernih instrumenata istraživačima na hrvatskom jeziku. Svezak 12 uključuje 11 novih priloga u čijoj je pripremi sudjelovalo četrnaest nastavnika Odjela za psihologiju. Prilozi u Zbirci se odnose na adaptaciju postojećih stranih verzija skala i upitnika ili konstrukciju novih mjernih instrumenata u određenome istraživačkom području te zajedno pokrivaju širok raspon konstrukata iz različitih područja psihologijskih istraživanja. Svaki prilog sadrži uvodni dio u kojem se opisuje teorijska osnova instrumenata, opis samog instrumenta, prikaz njegovih psihometrijskih značajki, popis citirane literature i, na kraju, mjerni instrument u cijelosti s popratnom uputom za korištenje i ključem za bodovanje.

23rd Psychology days in Zadar: Book of Selected Proceedings / [ur. Pavle Valerjev; Ivana Tucak Junaković]. Zadar: Sveučilište u Zadru, 2024. tisak i online

143 str.; tiskano i online izdanje; cijena: 50,00 €

URL: <https://morepress.unizd.hr/books/index.php/press/catalog/book/121>

Zbornik obuhvaća odabrane izvorne empirijske znanstvene radove iz različitih grana psihologije, domaćih i stranih autora. Rezultati tih istraživanja su radovi prezentirani na znanstveno-stručnom skupu XXIII. Dani psihologije u Zadru, održanom u svibnju 2022. godine. Za potrebe ovog zbornika pripremljeni su kao znanstveni radovi pisani na engleskom jeziku od kojih svaki prolazi kroz rigorozan recenzentski postupak međunarodne recenzije s dva (ili po potrebi i više) recenzenta za svaki rad. Prošireno uredništvo zbornika, pored domaćih znanstvenika, uključuje međunarodno prepoznate znanstvenike s nekoliko europskih i sveučilišta u SAD-u. Radovi će znatno doprinijeti korpusu znanstvenih i stručnih spoznaja u području psihologije. Publikacija predstavlja nastavak prije objavljenih zbornika cjelovitih radova s prethodnih Dana psihologije. Također, zbornik ima pozitivnu ulogu u promicanju međunarodne znanstvene prepoznatljivosti Odjela za psihologiju te Sveučilišta u Zadru općenito.

Silvia Bekavac i Željko Miletić. Kulturni krajolik Biokova. Reciklaže u kršu. Zadar: Sveučilište u Zadru; Makarska: Javna ustanova Park prirode Biokovo, 2024.

210 str.; ilustr. u boji; cijena: 25,00 €

Knjiga na relevantan način pokriva niz znanstvenih tema u okviru onoga što se naziva kulturni krajolik jugoistočnog Biokova. Od sustavnog istraživanja, znanstvenog interpretiranja i konzervatorsko-restauratorskog zahvata na prapovijesnim tumulima na Podglogovniku, Viču i Prisiki i znanstvene analize cetinske kulturne grupe, preko posebne rasprave o predrimskim zajednicama između rijeka Cetine i Neretve, kasnosrednjovjekovnim i ranonovovjekovnim crkvicama na Biokovu, te, naposljetku, rasprave o tradicijskim naseobinama i nastambama na Biokovu, rekognosciranju starih planinskih putova, austrijske Rodičeve ceste (trasirane sredinom 19. stoljeća) i austro-ugarskih vojnih instalacija iz Prvoga svjetskog rata.

Autori ovom knjigom promoviraju interdisciplinarni pristup znanstvenoj obradi teme biokovskog krajolika na primjeru lokaliteta Podglogovnik, ali i šireg prostora Biokova. Uspjeli su stvoriti djelo koje obrađuje različite vremenske periode kao i različit skup tema.

Znanstveni doprinos povezan je s periodizacijom i kronologijom cetinske kulturne grupe, kao rezultatom istraživanja nekropole biokovskih tumula. Autori su dokazali da je geneza cetinske kulturne grupe dovršena već tijekom eneolitika. Time su potvrđeni i neki samo teoretski dosadašnji modeli (pretpostavke).

Ljubvene i deželje Vile i malinari od Istine: zbornik radova sa znanstvenog skupa 450. obljetnica prvotiska Planina Petra Zoranića (1569-2019) održanog u Zadru 30. – 31. kolovoza 2019. / urednici Davor Dukić, Ivan Lupić i Divna Mrdeža Antonina. Zadar: Sveučilište u Zadru; Zagreb: Sveučilište u Zagrebu, 2023.

384 str.; cijena: 30,00 €

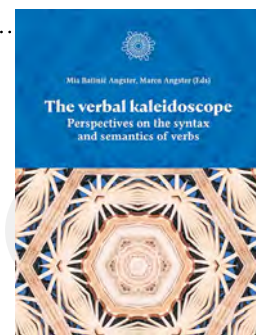
Zbornikom radova Ljubvene i deželje Vile i malinari od Istine obilježeno je 450 godina od tiskanja Zoranićevih Planina. Tema je relevantna jer su prilozi u zborniku pokazali da su Planine i nakon četiri i pol stoljeća izazovan predmet istraživanja.

Zbornik donosi niz vrijednih i novih spoznaja o Zoranićevim Planinama i ostvaruje dvostruki cilj – rekapitulirajući dosadašnja istraživanja, on ujedno čini važan iskorak u proučavanju toga kanonskog djela hrvatske književnosti. Pritom zastupljeni autori dosadašnja istraživanja produbljuju na različitim razinama – bilo da je riječ o novim i originalnim uvidima o već otvorenim pitanjima, o posve novim spoznajama u pogledu izvora i recepcije djela ili interpretaciji djela iz perspektive recentne teorije.

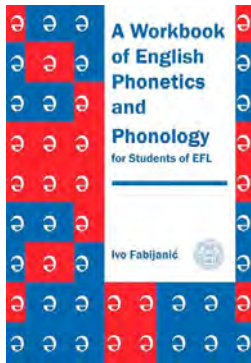
The verbal kaleidoscope: perspectives on the syntax and semantics of verbs / ed. Mia Batinić Angster, Marco Angster. Zadar: Sveučilište u Zadru, 2024.

URL: <https://morepress.unizd.hr/books/index.php/press/catalog/book/120>

Knjiga donosi 11 priloga temeljenih na odabiru izvornih znanstvenih radova predstavljenih na međunarodnome znanstvenom skupu 8th Zadar Linguistic Forum (ZLF2022) – Predicate: from polysemy to arguments

održanom u travnju 2022. godine na Sveučilištu u Zadru u suorganizaciji Odjela za lingvistiku Sveučilišta u Zadru i znanstvenoistraživačkog projekta SARGADA – Sintaktička i semantička analiza dopuna i dodataka u hrvatskom jeziku (Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje). Radovi su pisani na engleskom jeziku i prošli su postupak dvostruke recenzije, a razmatraju sintaktičke i semantičke aspekte glagola iz perspektive različitih teorijskih pristupa (npr. kognitivne, generativne, ovisnosne gramatike) donoseći rezultate izvornih istraživanja ponajprije hrvatskoga, talijanskoga, španjolskoga i latinskoga jezika.

Ivo Fabijanić. A Workbook of English Phonetics and Phonology for Students of EFL. Zadar: Sveučilište u Zadru, 2016.

138 str.; cijena: 8,00 €

Priručnik A Workbook of English phonetics and Phonology for Students of EFL sadrži dvanaest poglavlja u kojima se s različitih stajališta prilazi posebnostima engleskog glasoslovlja. Djelo je zamišljeno kao dopuna redovitoj nastavi s predavanja iz kolegija Fonetika i fonologija engleskoga jezika na preddiplomskom studiju engleskoga jezika i književnosti, a uključuje teoretske i praktične zadatke u skladu sa sljedećim tematskim cjelinama: IPA simboli; govorni organi i produkcija govora; fonem, fon i grafem; engleski konsonanti i vokali (jednoglasnici, dvoglasnici i troglasnici); alofoni; vezani govor; slog i naglasak te intonacija s izgovornim razlikama između britanskog i američkog engleskog.

Marijana Bašić i Sanja Baričević. Ini jezik hrvatski. Zadar: Sveučilište u Zadru, 2024.

203 str.; cijena: 20,00 €

Priručnik Ini jezik hrvatski namijenjen je studentima i nastavnicima koji poučavaju ili će poučavati hrvatski kao ini jezik na različitim razinama i u okviru različitih programa u Republici Hrvatskoj i u inozemstvu. Potaknute brojnim upitima i nedostatkom odgovarajućeg priručnika autorice su nastojale na jednom mjestu objediniti odgovore na većinu pitanja koja se nameću onima koji se počinju baviti poučavanjem inojezičnih učenika. U prvom poglavlju predstavile su različite zakonske i programske okvire poučavanja neizvornih govornika hrvatskom jeziku i kulturi, a u drugome

udžbenike i priručnike za poučavanje jezika i kulture. Treće poglavlje donosi smjernice za vrednovanje udžbenika i nastavnih materijala, a četvrto daje uvid u razredni diskurs opisujući i opimjerujući didaktičku sredinu, sudionike nastavnog procesa, oblike jezičnog međudjelovanja i odnos prema jezičnim odstupanjima. U petom se poglavlju raščlanjuje nacionalni identitet u udžbenicima inojezičnoga hrvatskoga na razini pojedinih sastavnica (etničkoj, geografsko-teritorijalnoj, povijesnoj, kulturnoj, jezičnoj i vjerskoj), u šestom su pak tekstovi koji se rabe u nastavi, njihova leksička i sintaktička složenost te opseg vokabulara. Posljednje poglavlje donosi primjere dobre prakse čiji je cilj razvijanje međukulturne kompetencije i razbijanje kulturnih predrasuda.

Rajko Petković. Klasični film noir – Mračno ogledalo Amerike. Zadar: Sveučilište u Zadru, 2024.

259 str.; ilustr.; cijena: 25,00 €

Klasični američki film noir jedna je od najbitnijih struja u povijesti Hollywooda, koja je znatno proširila njegov stilski, narativni, ikonografski, pa i svjetonazorski repertoar. Kako je klasični hollywoodski stil američki nacionalni stil, a to je ujedno glavni model koji oponašaju svi nacionalni stilovi srednje struje, analiza radova koji pripadaju kanonu klasičnog filma noir (1941. – 1958.) trebala bi znatno pridonijeti razumijevanju klasičnoga hollywoodskog stila i otklona od njega. Knjiga se koristi različitim metodološkim pristupima (stilaska analiza, feminizam, egzistencijalizam, prostorna geografija, ocrtavanje povijesnog i društvenog konteksta) te može biti primjenjiva na niz različitih disciplina. Podijeljena je u sedam cjelina, sadrži dvadeset analiza krucijalnih filmova noir, koji bi svi trebali poslužiti kao primjer odabranih teorijskih pristupa i tema. Kako u Hrvatskoj nema sličnih izdanja, ova će monografija nastojati upotpuniti taj prazan prostor i ponuditi argumente kako je riječ o fenomenu koji je iznimno važan za povijest američkog i svjetskog filma i za moderan film u cjelini, jer su tragovi filma noir izrazito vidljivi u mnogim današnjim filmskim radovima.

Temeljna ciljana skupina rukopisa jesu nastavnici i studenti filmskih, anglističkih, amerikanističkih i kulturoloških kolegija na sveučilištima, fakultetima, akademijama i drugim visokim učilištima. Monografija će biti interesantna svim kritičarima i znanstvenicima zainteresiranima za povijest filma, ali i ostaloj filmofilskoj publici.

Smiljana Zrilić, Irena Klasnić i Marina Đuranović. Nepoželjna ponašanja djece: rana, predškolska i mlada školska dob. Zagreb: Hrvatska sveučilišna naklada, Sveučilište u Zagrebu – Učiteljski fakultet; Zadar: Sveučilište u Zadru [2024.]

197 str.; ilustr. u boji; cijena: 30,00 €

Djeca su od najranije dobi izložena brojnim rizičnim čimbenicima za razvoj nepoželjnih i neprimjerenih oblika ponašanja. Disfunkcionalne obitelji, neadekvatan odgojni stil roditelja, previše popustljiv ili stihijski, previše autoritaran, kažnjavanja i zabrane, nekvalitetna komunikacija u obitelji, kao i prezaposlenost roditelja snažno utječu na ponašanje djece i često su rizični čimbenici.

U djelu se posebno elaboriraju najučestaliji oblici nepoželjnih ponašanja u mlađoj dobi, te njihovi rizični i zaštitni čimbenici.

Udžbenik će svakako biti pomoć odgojiteljima i učiteljima. Ponajprije, kako bi detektirali teškoću, ali i da bi znali ispravno postupiti, te pripremiti ostalu djecu u vrtiću i školi, te njihove roditelje na provođenje kvalitetnih intervencija. Udžbenik je podijeljen u šest poglavlja koja obuhvaćaju sadržaje o rizičnim čimbenicima, lakše uočljivim nepoželjnim ponašanjima, teže uočljivim nepoželjnim ponašanjima, ulozi odgojitelja i učitelja, partnerstvu s roditeljima.

Ovaj visokoškolski udžbenik namijenjen je studentima preddiplomskog i diplomskog studija Ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja te studentima Učiteljskog studija. Svojim sadržajem i strukturom odgovorio bi na potrebe studenata za stjecanjem znanja i razvijanjem profesionalnih kompetencija na inicijalnoj razini iz niza obveznih i/ili izbornih kolegija. No, iz ciljane čitateljske populacije ne treba isključiti niti roditelje, pedagoge, psihologe.

Ekokritika: između prirode i kulture; sv. 1 / uredili Goran Đurđević, Miranda Levanat-Peričić i Suzana Marjanić. Zadar: Sveučilište u Zadru, 2024.

651 str.; ilustr.; cijena: 40,00 €

Ekokritika: između prirode i kulture; sv. 2 / uredili Goran Đurđević, Miranda Levanat-Peričić i Suzana Marjanić. Zadar: Sveučilište u Zadru, 2024.

547 str.; ilustr.; cijena: 40,00 €

Zbornik radova Ekokritika: između prirode i kulture jedinstveni je zbor-

nik u Hrvatskoj i širem području srednje i jugoistočne Europe u kojemu je obrađena ekokritika, interdisciplinarno polje proučavanja doticaja i reprezentacije prirode u kulturi (počevši od književnosti preko izvedbenih i vizualnih studija pa do stripa, filma i videoigara). Jedinstvenost zbornika ogleda se u velikom broju međunarodnih autorica i autora te u prožimanju znanstvenog i umjetničkog izričaja. U zborniku je zastupljeno šezdeset i pet autora iz petnaest zemalja, čije su radove recenzirali međunarodni stručnjaci. Početna ideja, osim promocije ekokritike u jugoistočnoeuropskom kontekstu, bila je prožimanje „autora“ i „tema“ što bi značilo da su radovi primarno orijentirani na lokalna i regionalna ekokritička analiziranja umjetnosti u jugoistočnoj Europi i taj dio podrazumijevamo pod sintagmom tematski okviri. Drugi važan segment jesu autori iz JI Europe koji su pisali o neregionalnim temama kao što su analize pojedinih uradaka iz SAD-a, Velike Britanije, Rusije ili Njemačke. Na taj je način postignuta globalna ekokritika jer su lokalni i regionalni (možemo ih nazvati riječju domaći) autori ispisivali svoje ekokritičke ideje, analize i čitanja stranih djela.

Ovaj interdisciplinarni zbornik povezuje humanističke i društvene znanosti s temama iz prirode, odnosno onim temama koje se povezuju s prirodnim, medicinskim i tehničkim znanostima. Podijeljen je u dva sveska. Ovim zbornikom postaje jasno kako je zeleno ekokritičko znanstveno i umjetničko djelovanje vrlo prisutno u regiji JI Europe, te kako ovi raznovrsni autorski glasovi imaju veliku vrijednost.

Sara Hižman. Starorječje. Zadar: Sveučilište u Zadru – Studentski zbor, 2023.

69 str.; ilustr.

Debitantska zbirka pjesama Starorječje Sare Hižman, studentice anglistike i rusistike Sveučilišta u Zadru, financirao je Studentski zbor u sklopu studentskog projekta. Tematika knjige razdijeljena je u četiri cjeline: Starorječje, Zdignuti s koreja, Satkani od proboda, Rebra lišća. Pjesnikinja tijekom stvaranja pjesama istražuje tematiku okoliša i njegova uništavanja, ljubavi opisane kroz oko prirode i prostora te egzistencijalnog konflikta s postojanjem, koristeći se pri tome i standardnim hrvatskim jezikom te međimurskim kajkavskim dijalektom. Kao što u pogovoru knjige ističe Tin Lemac, već sam izbor naslova nije slučajna – on odiše arhaičnošću, lirskom patinom, a kroz sam tekst možemo spekulirati o njegovim seman-

tičkim domašajima. Riječ je o dosljednom praćenju tradicije (što jezika, što pjesništva) i njegove mudre, diskretne nadgradnje. Neologizam starorječje može sugerirati fino prelijevanje starih riječi na modernoj pjesničkoj plohi, tradicionalnih, gotovo topičkih motiva u lirskom habitusu mlade autorice. Što se tiče poetičkog izbora, Sara Hižman preferira neotradicionalnu poetiku koja se odlikuje općeljudskom i intimističkom tematikom. Zbirku su vizualno obogatile ilustracije Marka Cvetkovića te naslovna fotografija Adrijane Vidić.

Damir MAGAŠ et. al. Velika geografija Hrvatske: Fizička geografija Hrvatske – Prirodno-geografska osnova razvoja. Zadar: Sveučilište u Zadru; Zagreb: Školska knjiga, 2023.

Knjiga 2

728 str.; ilustr. u bojama; cijena: 81,00 €

Monografija Fizička geografija Hrvatske, prirodno-geografska osnova razvoja druga je knjiga u nizu sveobuhvatnog opusa Velike geografije Hrvatske.

Ovo reprezentativno izdavačko ostvarenje na više od 700 stranica obrađuje prirodno-geografska obilježja prostora Republike Hrvatske, od geološke građe i seizmičkih pojava, preko reljefa, klime, voda i tla, do obilježja živog svijeta. Razmotrene su mnogobrojne promjene i raspravljeni bitni procesi koji određuju geomorfološka obilježja kopna i podmorja, klimatske specifičnosti pojedinih područja te važnost Jadranskog mora i kopnenih voda podunavskog porječja i jadranskog slijeva kao bitnih sastavnica prirodne osnove, ključnih za život. Posebno su razjašnjeni raspored i važnost tla, jedne od najvažnijih pretpostavki za opstanak ljudske zajednice te geografske osnove biljnog i životinjskog svijeta, njihova rasprostranjenost i raznovrsnost, a prirodne sastavnice razmotrene su i s ekogeografskog motrišta. Skupina uglednih autora javnosti, znanstvenoj i široj, predstavlja činjenice o fizičko-geografskoj osnovi i, u vezi s time, procesima i promjenama posebice važnima za oblikovanje krajolika, raspored stanovništva, prostorno uređenje te gospodarski i sveopći društveni razvoj. Na osnovi iscrpnih znanstvenih spoznaja i literature ovo kapitalno djelo donosi temeljne činjenice o prirodno-zemljopisnim sastavnicama Hrvatske, a u približavanju pojmova i građe čitateljima pomaže iscrpno kazalo zemljopisnih imena.

Stjepan KRASIĆ. Generalno učilište u Zadru u kontekstu programa za širenje sveučilišta u Europi u XIV. st. = Studium generale in Zadar in the context of the universities expansion programme in Europe in the 14th century. Zadar: Sveučilište u Zadru, 2024.

119 str.; ilustr. u boji; cijena: 25,00 €

U djelu se razmatra kontekst osnivanja Sveučilišta u Zadru 1396. te stručna terminologija koja je korištena za ustanove tog ranga. Naime, u literaturi i dijelu javnosti postoje nespornosti i pogrešna tumačenja o razvoju visokog školstva u Europi u kasnome srednjem vijeku pa se ovim djelom nastoje pojasniti dvojbe u vezi s rangom i funkcioniranjem visokog školstva u Zadru od kraja 14. do početka 19. stoljeća.

Sastoji se od triju glavnih poglavlja. Prvo je poglavlje „Srednjovjekovna sveučilišta i njihovo povijesno-pravno nazivlje“ usredotočeno na početke i razvoj prvih oblika visokog školstva u Italiji i Francuskoj. U drugom se poglavlju „Osnutak generalnog učilišta u Zadru u okviru političkih i kulturnih gibanja u XIV. st.“ razmatraju povijesno-politički i kulturni odnosi Hrvatske sa susjednom Italijom, što je upravo 1396. godine kulminiralo osnivanjem prvog učilišta na hrvatskom prostoru: generalnog učilišta u Zadru. U trećem poglavlju naslovljenom „Narav i ustroj generalnog učilišta u Zadru“ koji je imao dva fakulteta (filozofski i teološki) autor razmatra sastav zajednice profesora i studenata s vlastitim udrugama.

Ovaj je rukopis kruna višegodišnjega marljivog istraživačkog rada uglednog i iskusnog stručnjaka za povijest dominikanskog reda među Hrvatima, koji uživa velik ugled i među europskim (osobito talijanskim) povjesničarima. Treba naglasiti kako u ovom rukopisu imamo cjeloviti tekst koji omogućava bolje razumijevanje najranije povijesti školstva u Zadru i srednjoj Dalmaciji, a koji će zasigurno potaknuti daljnja istraživanja nazgled uske teme, koja zaslužuje veću prisutnost, jednako u uskom krugu stručnjaka (povijest, pedagogija) kao i široj zajednici koju zanimaju društveno-kulturne, crkvene, intelektualne, baštinske i identitetske teme.

Suvremeni izazovi u prevođenju stručnih tekstova / uredile Helga Begonja i Sandra Mardešić. Zadar: Sveučilište u Zadru, 2024.

207 str.; ilustr.; cijena: 20,00 €

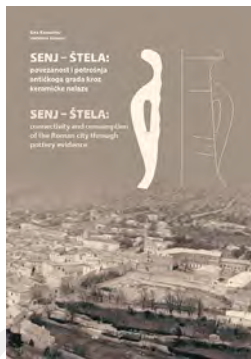
Zbornik radova sadrži osam priloga posvećenih prevodilačkoj djelatno-

sti i primjeni prijevodnih modela i postupaka u stručnom prevodenju te posebnosti na tom području u suvremenom kontekstu.

Publikacija doprinosi prikazu suvremenih izazova u prevodenju stručnih tekstova u hrvatskoj translatološkoj praksi, a donosi radove u kojima se prevodenje stručnih tekstova istražuje u različitim područjima ljudskog djelovanja te u kontrastiranju hrvatskog jezika s engleskim, njemačkim, talijanskim i ruskim. Radovi tematiziraju primjenu elektroničkih korpusa pri prevodenju specifičnih prijevodnih tekstova te primjenu novih alata u prikupljanju, anotaciji i obradi tekstova. Istražuje se povezanost rada terminologa i leksikografa s jezičnim tehnologijama i računalnojezikoslovnim resursima i alatima, a analizom intertekstualnih obrazaca razmatra se sastavljanje usporednih funkcionalističkih teorija u suvremenoj hrvatskoj prevoditeljskoj praksi te studentskom percepcijom primjenjivosti različitih teorija prevodenja u svakodnevnom radu prevoditelja. Publikacija će pridonijeti usustavljanju znanja o primjeni strukovnih jezika u prevodenju i većoj kvaliteti prijevoda stručnih tekstova.

Djelo je u prvom redu namijenjeno znanstvenicima čije je područje zanimanja teorijska i primijenjena znanost o prevodenju, posebno stručno prevodenje i stručna terminologija. Svakako će biti zanimljivim i korisnim izvorom i za studente prevodilačkih smjerova i studijskih programa, kao i za sve koji se (i) u praksi bave prevodenjem stručnih tekstova.

Ana Konestra i Vedrana Glavaš. Senj – Štela: povezanost i potrošnja antičkog grada kroz keramičke nalaze = Senj – Štela: connectivity and consumption of the Roman city through pottery evidence. Zadar: Sveučilište u Zadru, [2024.]

130 str.; ilustr. u boji

URL: <https://morepress.unizd.hr/books/index.php/press/catalog/book/118>

Knjiga donosi analizu keramičkog materijala koji potječe s lokacije Štela, područja koje je u antičkom Senju predstavljalo dio njegova urbanog područja. Tijekom dugog niza godina s lokaliteta je prikupljena velika količina pokretnih arheoloških nalaza, prije svega keramičkih nalaza pohranjenih u Gradskom muzeju u Senju te su oni glavna tema koja se u knjizi obrađuje. Zaštitna su istraživanja potvrdila pretpostavku da se na tom području nalazio antički kupališni kompleks. Senia je po svojoj važnosti zauzimala važno mjesto tijekom razdoblja antike što

je vidljivo i iz poglavlja u kojem autorice donose pregled istraživanja i opsežnu literaturu.

Glavni predmet istraživanja rukopisa je tipokronološka interpretacija keramičkih nalaza iz koje proizlaze bitne informacije o ekonomiji, trgovinskim vezama, odnosno uvozu dobara sa širega sredozemnog prostora u Seniju. Knjiga se sastoji od 6 glavnih poglavlja koja su razdijeljena na manje cjeline u skladu s tematikom koja se u pojedinom poglavlju obrađuje. Znanstveni doprinos djela rezultat je sistematičnoga, analitičkog i komparativnog pristupa obradi antičkih keramičkih nalaza s lokaliteta Senj – Štela. Raznovrsnost i količina keramičkih vrsta analiziranih u rukopisu s lokaliteta Senj – Štela, odnosno interpretacija njihove provenijencije, kronologije i trenda uvoza, omogućuje i općenito uopćavanje glavnih ekonomskih trendova Rimskog Carstva.

Glagoljica na zadarskom području / ur. Grozdana Franov-Živković.
Zadar: Sveučilište u Zadru; Turanj: Udruga glagoljaša Zadar, 2023.

Slovo Rogovsko – posebna izdanja – knjiga 1
43 str.; ilustr. u boji

Brošura Glagoljica na zadarskom području autora Ivice Vigata, Marijane Tomić, Danijele Deković, Mate Bobanovića i Grozdane Franov-Živković nastoji obuhvatiti sve aspekte glagoljaštva, sve vrste rukopisa, natpisa, sva istraživanja i aktivnosti koje su bile povezane s glagoljicom zadarskog područja.

Cijeli vodič obiluje fotografijama od kojih je većina napravljena u sklopu važnog projekta Sveučilišta u Zadru i Vestigia instituta iz Graza pod nazivom Digitalizacija, bibliografska obrada i istraživanje tekstova zadarsko-šibenskog područja iz razdoblja do kraja 19. st. pisanih glagoljicom, bosančicom i latinicom.

Brošura se sastoji od četiriju velikih cjelina: Uvod, Glagoljski rukopisi, Glagoljski natpisi i Znanstvena, istraživačka, obrazovna i promotivna djelatnost na zadarskom području, a u središnjem dijelu brošure napravljena je karta zadarskog područja s obilježenim mjestima koja su do danas sačuvala rukopisne glagoljske kodekse, natpise i dokumente.

Iako je brošura namijenjena široj društvenoj populaciji koju općenito zanima glagoljica, znanstvena obrada ove građe dobro će doći i znanstvenicima osobito, povjesničarima književnosti, jezikoslovcima i povjesničari-

ma i svima onima koji žele proučavati ovaj dio našega kulturnog nasljeđa.

Rukopis predstavlja vrijedan doprinos istraživanju i prezentaciji glagoljaštva zadarskog područja te je potvrda iznimne vrijednosti i bogatstva glagoljskog odsječka hrvatske kulturne baštine.

Sukošan – na dodiru Kotara i mora / ur. Milorad PAVIĆ i Mirisa KATIĆ PILJUŠIĆ. Zadar: Sveučilište u Zadru, Zavod za povijesne znanosti HAZU u Zadru; Sukošan: Općina Sukošan, Turistička zajednica Sukošan, 2023. 549 str.; ilustr. u boji; cijena: 50,00 €

Monografija Sukošan – na dodiru Kotara i mora nastala je na temelju inicijative da se polučeni rezultati s domaćega znanstvenog skupa u Sukošanu, održanog 14. – 15. rujna 2018. u Sukošanu, pod istim naslovom predstave široj javnosti u pisanom obliku.

Monografija je podijeljena u četiri tematska bloka: Prirodoslovlje; Arheologija, povijest i povijest umjetnosti; Kulturna baština; Stanovništvo i gospodarstvo, s ukupno 32 rada na kojima je radio 41 autor.

S obzirom na širok raspon znanstveno-istraživačkih tema koje su predmetom proučavanja različitih znanstvenih disciplina iz različitih znanstvenih područja, publikacija je namijenjena profesorima i studentima ovih znanstvenih disciplina, kao i svima onima koji se bave izučavanjem lokalne povijesti različitih društveno-kulturnih aspekata Sukošana. Djelo će nesumnjivo pobuditi interes šire javnosti, posebice lokalnog stanovništva koje se identificira s prostorom i ljudima o kojima je riječ u radovima, a neki od njih, s obzirom na gospodarske teme, svakako će biti u prilici lakše sagledati različite mogućnosti iskorištavanja prirodnih i društveno-gospodarskih resursa naselja Sukošana i njegova okruženja.

Književnost, umjetnost, kultura između dviju obala Jadrana VII: zbornik radova s međunarodnog znanstvenog skupa, Zadar, 25. – 27. listopada 2018. = Letteratura, arte, cultura tra le due sponde dell'Adriatico: atti del Convegno internazionale, Zara, 25 – 27 ottobre 2018 / ur. Nedjeljka Balić-Nižić, Ana Bukvić, Nives Zudić Antonić. Zadar: Sveučilište u Zadru, 2023.

URL: <https://morepress.unizd.hr/books/index.php/press/catalog/book/117>

Zbornik sadrži radove XII. Međunarodnog skupa Književnost, umjetnost, kultura između dviju obala Jadrana održanog od 25. do 27. listopada 2018.

u Zadru, u organizaciji Odjela za talijanistiku Sveučilišta u Zadru. Na skupu je sudjelovao četrdeset i jedan znanstvenik iz Hrvatske, Italije, Slovenije, Austrije i Egipta. Objavljeni radovi predstavljaju rezultate i zaključke znanstvenih istraživanja i proučavanja književnih, kulturnih i jezičnih dodira i prožimanja među obalama Jadranskog mora. Općenito, Zbornik se uklapa u niz djela koja se bave proučavanjem hrvatskotalijanskih književnih, jezičnih te kulturnih dodira i prožimanja. Njegova se dodatna vrijednost očituje u kontinuitetu istraživanja čiji su rezultati predstavljeni na ranijim skupovima Književnost, umjetnost, kultura između dviju obala Jadrana organiziranim u Zadru 2006., 2008., 2010., 2012., 2014. i 2016. godine, te objavljeni u istoimenim zbornicima (2008., 2010., 2013., 2016., 2019. i 2023.). Ovom prigodom zahvaljujemo autoricama i autorima radova na vrijednim priložima, recenzentima i recenzenticama na sugestijama kojima su doprinijeli kvaliteti radova, kao i svima koji su na bilo koji način sudjelovali u realizaciji XII. Međunarodnog skupa Književnost, umjetnost, kultura između dviju obala Jadrana. Nadamo se da ćemo inicijativu nastaviti, pobuđujući i u budućnosti interes i sudjelovanje znanstvenih istraživača iz različitih disciplina.

JOSIPOVIĆ, Ivan. Lepuri kod Benkovca. Split: Muzej hrvatskih arheoloških spomenika; Zadar: Sveučilište u Zadru, 2023.

164 str.; ilustr. u boji; cijena: 20,00 €

Knjiga Lepuri kod Benkovca objavljena je kao šesta knjiga u okviru serije Korpus ranosrednjovjekovne skulpture koju je pokrenuo Muzej hrvatskih arheoloških spomenika u Splitu, a kojemu se na publiciranju ove knjige, kao suizdavač, priključilo i Sveučilište u Zadru. Među lepurskim starokršćanskim i predromaničkim ulomcima koji su u knjizi detaljno obrađeni moguće je raspoznati sastavne dijelove više liturgijskih instalacija, ali i arhitektonske dekoracije same crkve. Dok je starokršćanska kamena plastika tek općenito povezana s vremenom gradnje i proširenja sakralnog kompleksa tijekom 5. i 6. stoljeća, najveći dio predromaničkih ulomaka je, prema izvedbeno-morfološkim karakteristikama i uspostavljanju analogija sa srodnim reljefima pronađenim na ostalim dalmatinskim lokalitetima, atribuiran trima dosad prepoznatim klesarskim radionicama iz 9. stoljeća (Klesarska radionica iz vremena kneza Trpimira, te Dvorska i Benediktinska klesarska radionica iz vremena kneza Branimira). Ipak, velik je i broj ulomaka koje nije bilo moguće svrstati u dosad identificirane predroma-

ničke klesarske produkcije, pa su tek okvirno datirani u 9. stoljeće.

Obradom i analizom starokršćanskih i predromaničkih reljefa iz Lepura dodatno su ojačani zaključci o građevnim i inim intervencijama koje su na tome sakralnom kompleksu poduzete u razdoblju 5. i 6., ali i tijekom 9. stoljeća.

Mirisi i okusi geografskih otkrića / ur. Jadranka BRKIĆ-VEJMELKA. Zadar: Sveučilište u Zadru, 2023.

[28] str.; ilustr. u bojama; cijena: 20,00 €

Ova edukativna slikovnica nastala je unutar aktivnosti popularizacije znanosti suradnjom studenata Odjela za nastavničke znanosti u Gospiću u okviru prirodoslovnih kolegija te posebice završne metodike prirode i društva. Slikovnica predstavlja, za svaki pojedini kontinent, odabrane autohtone vrste voća, povrća i začina koje su postale dio naše svakodnevne prehrane.

Tekstni dio slikovnice čine opisi pojedinih namirnica koje se povezuju s izvorišnim prostorom (kontinentom), sve u obliku rimovanih zagonetki čime se potiče na razmišljanje djecu rane učeničke dobi. Ilustrativni dio slikovnice sadrži likovne radove (crteži kontinenata te plodova/namirnica) koji dopunjava tekstni čineći s njime jedinstvenu cjelinu. Ova edukativna tematska slikovnica može biti pomoć u radu s djecom predškolskog uzrasta i u radu s djecom u nižim razredima osnovne škole.

Čitanjem slikovnice i odgonetavanjem pojedinih kontinenata i namirnica korisnici mogu ne samo upoznati podrijetlo namirnica već i na suptilan način uočiti važnost povezanosti i međusobne ovisnosti svih dijelova svijeta.

Slikovnica posjeduje likovno-estetske i odgojno-obrazovne kvalitete. Potiče uočavanje, mišljenje i usmeno izražavanje te razvija maštu što utječe na emocionalni razvoj učenika.

Ante PERIŠA. Uvod u filozofiju jezika: priručnik za studente filozofije, kroatistike i svih filoloških smjerova. Zadar: Sveučilište u Zadru, 2023.

151 str.; cijena: 15,00 €

Iako je filozofija jezika kao znanstvena filozofska disciplina nastala tek u 20. stoljeću, svjedočanstva o promišljanju i važnosti jezika zatječemo već s prvim pisanim tragovima čovječanstva.

Na početku ovog priručnika nalazi se kratak problemski uvod u filozofiju jezika. Tu su prikazani temeljni problemi i područja kojima se bavi

ova znanstvena disciplina. Potom su izložena shvaćanja jezika kod ključnih filozofa počevši od Platona do danas, s osobitim naglaskom na 20. stoljeće u kojemu je filozofija jezika i službeno postala znanstvena disciplina, ali u kojemu se zapravo dogodila i kulminacija jezičnih istraživanja u filozofiji.

Snježana Habuš Rončević i Tomislav Košta. Nastavni materijali za glazbene kolegije I. Zadar: Sveučilište u Zadru, 2023.

URL: <https://morepress.unizd.hr/books/index.php/press/catalog/book/114>

Nastavni materijali za glazbene kolegije namijenjeni su studentima Sveučilišnog preddiplomskog i diplomskog studija ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja kao i studentima Integriranog preddiplomskog i diplomskog učiteljskog studija.

Glazbeno osposobljavanje na studijskom programu Rani i predškolski odgoj i obrazovanje započinje kolegijem Notno pismo, a nastavlja se Glazbenom kulturom. Zatim studenti trebaju svladati vještine samostalnog sviranja i pjevanja na kolegijima Vokalno-instrumentalni praktikum I i II i tek su tada spremni za glazbenu metodiku, odnosno praktični rad u vrtiću.

Na Integriranom preddiplomskom i diplomskom učiteljskom studiju studenti se glazbeno osposobljavaju na kolegiju Osnove teorije glazbe, zatim na Glazbenoj kulturi da bi vještine samostalnog sviranja i pjevanja stjecali na kolegijima Glazbeni praktikum I i II. Nakon toga su spremni za Metodiku glazbene kulture, odnosno praktični rad u školi.

Nastavni materijali sadrže osnove teorije glazbe što ih čini prikladnim za uporabu na kolegijima Notno pismo i Osnove teorije glazbe kao i za kolegij Glazbena kultura. Upute koje materijali donose, a odnose se na stjecanje vještina samostalnog sviranja na instrumentu (klavijaturi) prikladni su za uporabu na kolegijima Vokalno-instrumentalni praktikum I i II kao i Glazbeni praktikum I i II. Metodičke upute za obradu pjesama po sluhu mogu biti od koristi i na nastavi metodike glazbe. Bogat fond od 50 brojalica i pjesama bit će od velike koristi svim studentima predškolskog i učiteljskog studija kao i odgojiteljima i učiteljima koji već rade s djecom.

Po završetku studija studenti bi trebali svladati i služiti se notnim pismom i oznakama te znati odsvirati i otpjevati programom predviđene skladbe za rad u predškolskim ustanovama. Nadamo se da će ovaj radni materijal koristiti studentima kao pomoć pri stjecanju glazbenih znanja i vještina te im služiti kao podsjetnik u nastavku praktičnog rada i nakon završetka studija.

Anita Vulić-Prtorić. Skala hiperaktivnosti, impulzivnosti i pažnje za djecu i adolescente – HIP: priručnik, normativni podatci i upitnici. Zadar: Sveučilište u Zadru, 2023.

URK: <https://morepress.unizd.hr/books/index.php/press/catalog/book/113>

Na Skali hiperaktivnosti, impulzivnosti i pažnje za djecu i adolescente (HIP) procjenjuje se hiperaktivnost i impulzivno ponašanje te koncentracija djece i adolescenata prema popisu simptoma iz DSM-5 klasifikacije. Namijenjena je djeci u dobi od 10. godine nadalje, premda se zbog svoje jednostavnosti može primjenjivati i u mlađim skupinama, osobito ako je riječ o individualnoj primjeni. Prednost HIP-a njegova je jednostavnost primjene, a svojim sustavom odgovaranja vrlo je prihvatljiv školskoj djeci. Može se primijeniti u kliničkoj procjeni, planiranju, praćenju i evaluaciji psihološkog tretmana te savjetovanju, znanstvenim istraživanjima i sl. Za primjenu HIP-a i interpretaciju odgovora potrebno je znanje iz područja razvojne psihologije i psihopatologije, psihodijagnostike, te poznavanje dijagnostičkih klasifikacijskih sustava.

HIP se sastoji od 19 čestica koje opisuju najčešće simptome ADHD-a u djetinjstvu i adolescenciji. Premda je vrijeme ispunjavanja relativno kratko (10-ak min), HIP-om je moguće dobiti vrlo širok spektar informacija: o broju, učestalosti i vrsti simptoma hiperaktivnosti, impulzivnosti i nepažnje te o tome kako ih percipiraju roditelji. Upitnik je dostupan u deset istovjetnih verzija kojima se prikupljaju podatci dobiveni samoprocjenom djeteta ili adolescenta, zatim podatci o simptomima kod djeteta ili adolescenta dobiveni procjenom roditelja ili skrbnika te neke druge osobe (npr. liječnika). Na taj je način moguće uspoređivati percepciju simptoma različitih procjenjivača, njihovo slaganje, ali i razlike u djetetovu i roditeljevu doživljavanju simptoma. HIP je nastajao tijekom desetak godina brojnim provjerama i istraživanjima. Kao temeljni okvir za izradu ovog upitnika poslužile su dijagnostičke smjernice u DSM klasifikacijskom sustavu te upitnici i skale procjene koji se upotrebljavaju na tom području.

U priručniku su opisani osnovni psihometrijski pokazatelji HIP-a, dobiveni u uzorku od 1161 sudionika, djece i adolescenata. Statistički pokazatelji dobiveni u normativnom uzorku prikazani su u tablicama. Sastavni dio priručnika su smjernice za interpretaciju dobivenih rezultata te primjerci Upitnika PSS.

HIP pripada A-kategoriji psihodijagnostičkih sredstava i mogu ga upotrebljavati stručnjaci različitih struka koji se bave ovom problematikom – psiholozi, psihijatri, liječnici, socijalni radnici, pedagozi, edukacijski rehabilitatori i dr.

Priručnik za nastavnike o odgoju i obrazovanju za poduzetništvo / ur. Daliborka Luketić i Gabrijela Vidić. Zadar: Sveučilište u Zadru, 2023.

URL: <https://morepress.unizd.hr/books/index.php/press/catalog/book/112>

Ovaj priručnik izrađen je u sklopu projekta Učinkovito aktivno PODUčavanje i učenje o PODUzetništvu u gospodarski nerazvijenim i ruralnim PODručjima – PODUZMI, a svrha mu je bila dati pregled osnovnih znanja povezanih s razvojem poduzetničkih aktivnosti u odgojno-obrazovnom sustavu, s posebnim naglaskom na osnovnim školama u ruralnim krajevima. Namijenjen je primarno nastavnicima, ali i svim drugim dionicima uključenim u sustav odgoja i obrazovanja koji promiču razvoj kreativnosti i poduzetničkog razmišljanja u svojem okružju.

U svrhu izrade ovog priručnika nastavnici Sveučilišta u Zadru proveli su anketno istraživanje kako bi utvrdili stvarne potrebe nastavnika u području poduzetništva. Ovaj priručnik ukratko sažima sve važne teme povezane s razvojem poduzetničkih aktivnosti u školama te upućuje na mogućnosti i resurse iz okružja, koji mogu biti podloga za razvoj poduzetničkih pothvata u školama.

Teodora Vigato i Ivica Vigato. Silbenske kulturološke teme I. Zadar: Ogranak Matice hrvatske u Zadru, Sveučilište u Zadru, 2023.

212 str.; ilustr. u boji; cijena: 25,00 €

Monografija je podijeljena u dva dijela. U prvom se dijelu knjige raspravlja o različitim folklorističkim temama, dok je drugi dio posvećen jezičnim sadržajima.

U prvom se dijelu govori o dramskom amaterizmu na otoku Silbi u razdoblju između dvaju ratova. Nadalje, u monografiji se govori o neobičnim i rijetkim zdravcima koje se na Silbi zovu brindži. Potom je opisano jedno konkretno vjenčanje na Silbi iz 1930. koje se promatra u kontekstu običaja vjenčanja šireg područja Dalmacije.

Jezične teme koje se nalaze u drugom dijelu monografije dijelom su rezultat istraživanja metodom intervjua s izvornim govornicima, dijelom metodom upitnika, a ostali jezikoslovni prinosi proizašli su iz proučavanja pisanih tekstova. Proučavajući frazeme koji se upotrebljavaju na otoku Silbi iščitavaju se društveno-povijesne okolnosti u kojima je silbenski mjesni govor nastao: pomorstvo, materijalno i duhovno bogatstvo

i vinogradarstvo.

Zadnji dio monografije sadrži rječnik koji se sastoji od svih leksikoloških prinosa koje je jedan od autora obradio u nekim svojim do sada objavljenim radovima i monografijama.

Znanstvenim raspravama autori pridonose pozitivnom vrednovanju lokalne baštinske kulture i potiču na njezino daljnje čuvanje i njegovanje. Monografija sadrži niz relevantnih podataka koji mogu poslužiti za daljnja istraživanja kulturnog naslijeđa hrvatskih otoka i priobalja.

Uključenost učenika s teškoćama u razvoju u formalnom sustavu odgoja i obrazovanja: priručnik za nastavnike / ur. Matilda Karamatić Brčić, Smiljana Zrilić i Martina Vidaković. Zadar: Sveučilište u Zadru, 2023.

UL: <https://morepress.unizd.hr/books/index.php/press/catalog/book/110>

Inkluzija je termin koji originalno potječe iz građanske demokracije i pravne legislative i otuda se izvodi njezino šire shvaćanje (Cerić, 2008). U tome, širem, smislu inkluzija se odnosi na „proces kojim se osigurava da svatko, bez obzira na iskustva i životne okolnosti, može ostvariti svoje potencijale u životu... U širem smislu podrazumijeva nejednakosti, te balans između prava i obaveza pojedinca i povećanje socijalne kohezije“. Inkluzija u užem smislu znači stvaranje takvog okruženja u kojem svi učenici, pa tako i oni s teškoćama, imaju priliku razviti sve svoje potencijale. Odgovara na različite odgojno-obrazovne potrebe svih učenika, a temelji se na njihovu ravnopravnom uključivanju i sudjelovanju u odgojno-obrazovnom procesu. Podrazumijeva poticajno i podržavajuće okruženje.

Inkluzivni pristup traži angažman svih sudionika (timsko djelovanje) kako bi se istovremeno izišlo ususret individualnim potrebama svakoga pojedinog učenika i zahtjevima odgojno-obrazovne prakse. Svakom se učeniku omogućava napredovanje u razvoju u skladu s njegovim mogućnostima za što trebaju biti osigurani preduvjeti, kao što su: razlikovni kurikulumi, kompetentni nastavnici, angažirani roditelji, vršnjaci, stručni suradnici, opremljenost i potpora škole, osiguravanje dodatnih edukacija za nastavnike itd. (Zrilić, 2022). Inkluzivni odgoj i obrazovanje podrazumijeva pristajanje uz inkluzivnu politiku i inkluzivne odgojno-obrazovne prakse koje smanjuju isključenost u odgoju i obrazovanju po bilo kojoj osnovi.

Anita Vulić-Prtorić, Matea Bodrožić Selak, Paola Strunela. Pandemija i ja: psihološki aspekti krize izazvane pandemijom bolesti COVID-19. Zadar: Sveučilište u Zadru, 2023.

118 str.; ilustr. u boji; tiskano i online izdanje; cijena: 35,00 €

URL: <https://morepress.unizd.hr/books/index.php/press/catalog/book/111>

U ovoj monografiji prikazan je istraživačko-edukacijski projekt Pandemija i ja u kojem su sudjelovali studenti psihologije i njihovi prijatelji i poznanici, njih ukupno oko 750. Projekt je pokrenut na početku pandemije (u ožujku 2020. godine) u sklopu nastave iz kolegija Zdravstvena psihologija i Praktikum iz psihodijagnostike na Odjelu za psihologiju Sveučilišta u Zadru.

Cilj projekta bio je pružanje međusobne psihološke potpore i poticanje mentalno-zdravstvene pismenosti u svrhu prevencije negativnih psiholoških posljedica pandemije. Tri autorice zajedno sa studentima prve i druge godine diplomskog studija, osmišljavale su online upitnike i anketna pitanja, psihoedukacijske materijale, radile analizu prikupljenih podataka i obavještavale sudionike o dobivenim rezultatima. Na temelju analize pokazatelja psihičkog zdravlja može se zaključiti da je u ovom istraživanju riječ o sudionicima koji su se dobro nosili s novonastalom situacijom.

Dobiveni rezultati sastavni su dio nekoliko diplomskih i završnih radova studenata te prezentacija na stručnim i znanstvenim skupovima. No, više od svega, ovaj je projekt za velik broj sudionika bio oblik međusobne podrške i način da se što lakše prođe kroz ovo krizno razdoblje.

Viški boj 1866.: zbornik radova sa znanstvenog skupa održanog 2016. godine povodom 150. obljetnice boja / ur. Mateo Bratanić. Zadar: Sveučilište u Zadru, 2023.

331 str.; ilustr. u boji; cijena: 40,00 €

Tema poznate pomorske bitke koja se odvila pred gradom Visom 20. srpnja 1866. bila je učestalo predmetom istraživanja i pisanja unutar hrvatske, ali i austrijske, talijanske i ostalih europskih historiografija. Činjenica kako je inferiornija austrijska flota predvođena kontraadmiralom Wilhelmom Tegetthoffom porazila nadmoćniju talijansku, koju je predvodio admiral Carlo Persano, ostala je duboko ukorijenjena u političkome, kulturnom i društvenom životu druge polovice 19. i početka 20. stoljeća. Ne samo da su,

doduše privremeno, odvrćena talijanska posezanja za istočnojadranskim prostorom, već je stvorena atmosfera sjećanja i veličanja te slavne pobjede gdje su i Hrvati, kao vrsni pomorci, dali svoj udio. Prvo cjelovito djelo Viški boj autora Petra Kuničića objavljeno 1891. terminološki je opečatilo bitku prozvavši je bojem kako je to bilo ustaljeno u periodici i publicistici tog vremena. Boj se od tada ustalio u historiografiji kao izraz koji na granici epike i znanosti podcrtava značenje tog sukoba, istovremeno prodirući u prostor javne povijesti kao „mjesto sjećanja“ šire društvene svijesti.

Na 150. obljetnicu boja u Visu i Komiži održan je skup s dvadeset izlaganja koja su u znanstvenom smislu dala nova gledišta na boj ili su pak prvi put obrađene i predstavljene teme kojima se do sada nije znanstveno pristupalo. Viški je boj tako od klasičnoga historiografskog rakursa vojne i pomorske povijesti dobio novu vrijednost nakon što je stavljen u kontekst geopolitike, mjesta sjećanja, povijesti umjetnosti, povijesti književnosti, arheologije, razvoja tehnike i tehnologije, povijesne demografije i razvoja turizma. Upravo je u tim odrednicama novina ovog izdanja s petnaest znanstvenih radova koji razbijaju opnu klasične historiografije, interdisciplinarno pristupaju istraživanju boja te unose nove ideje i dimenzije potvrđujući kako jedno događanje iz 1866. i danas može biti izrazito važno za razumijevanje širih političkih i društvenih odnosa, kao i poticaj za gospodarski i turistički razvoj.

Boško Knežić. Storia di un'amicizia epistolare: Niccolò Tommaseo e Roberto de Visiani. Zadar: Sveučilište u Zadru, 2023.

327 str.; cijena: 30,00 €

U knjizi se donosi neobjavljeni epistolar Nikole Tommasea, prema riječima Enza Bettize, zajedljiva prethodnika dalmatinskoga negatorskog i desakralizirajućeg instinkta koji ne štedi ni najsvetije likove ni najnedodirljivije mitove svojeg vremena, i botaničara svjetskoga glasa Roberta de Visianija, jednoga od dvojice Tommaseovih korespondenata koji su s poliedričnim Šibenčaninom bili „na ti“. Izdanje je popraćeno kritičkim aparatom te uvodnom i zaključnom studijom. Korespondencija se sastoji od 179 sačuvanih pisama odaslanih u razdoblju od 1823. do 1873. godine, od kojih su 72 Tommaseova pisma upućena de Visianiju, a 107 je pisama koja je botaničar napisao slavnemu prijatelju. Autografi 70 Tommaseovih pisama de Visianiju pohranjeni su u knjižnici Botaničkog vrta u Padovi, dok su njihovi apografi te još dva pisma pohranjeni u Fondu Tommaseo u Nacionalnoj središnjoj

knjižnici u Firenci. Osim jednog pisma pohranjenog u Fondu Rambaldi, svi autografi de Visianijevih pisama Tommaseu također su pohranjeni u Fondu Tommaseo firentinske Nacionalne središnje knjižnice. Prijepis pisama u potpunosti je vjeran originalu, bilo da je riječ o interpunkcijskim morfološkim ili grafičkim karakteristikama. Uz svako je pismo naznačen podatak o njegovoj provenijenciji, a na autografima i apografima, onima pohranjenim i u knjižnici Botaničkog vrta u Padovi i u Nacionalnoj središnjoj knjižnici u Firenci, naznačena je njihova dvostruka provenijencija.

Ante Bralić. Prema talijanskom ujedinjenju. Zadar: Sveučilište u Zadru, 2023.

315 str.; ilustr. u boji; cijena: 35,00 €

Knjiga kronološki prati stanje u talijanskim državama i pokrajinama prije početka Francuske revolucije kroz pokušaje apsolutističkih vladara da prosvjetiteljskim mjerama reformiraju državnu upravu, gospodarstvo, a čak djelomično i društvo u cilju stvaranja administrativne monarhije. Talijanski su vladari tijekom druge polovice 18. stoljeća, uz pomoć tada vrhunskih činovnika i intelektualaca, pokušavali nadvladati talijansko zaostajanje za zapadnom Europom, a korijene tog stanja nalazimo još od kraja 16. stoljeća, što se produbljivalo sve do početka 18. stoljeća. Reforme su imale samo djelomičan uspjeh, a čitav se reformski hod prekinuo izbijanjem Francuske revolucije što je izazvalo strah vladajućih elita od socijalnog prevrata. Knjiga završava talijanskim osvajanjem Rima 1870. godine iz ruku papinske vlasti.

Frano Vrančić. Kršćanska i politička misao Georgesa Bernanosa. Zadar: Sveučilište u Zadru, 2023.

183 str.; cijena: 20,00 €

Znanstvena monografija Kršćanska i politička misao Georgesa Bernanosa Frane Vrančića tematizira pomalo zaboravljenog francuskog kršćanskog egzistencijalista čiji je opus tek odnedavno postao predmetom povećanog interesa na frankofonskoj intelektualnoj sceni. Poznati i vrlo utjecajni francuski filozof Jean Birnbaum uvrstio je autora Velikih groblja pod mjesecinom u svoju recentnu zbirku eseja Hrabrost je u nijansi objavljenu u Parizu 2021. upravo zbog Bernanosove sposobnosti prihvaćanja drugog i drukčijeg unatoč katkad popriličnim svjetonazorskim razlikama. Stoga prof. dr. sc. Nenad Ivić i podcrtava kako se ova

originalna autorska studija „upisuje u revival tog interesa na relevantan način: istraživanjem biografije autora i njegovih esejističkih tekstova u svrhu pronicanja upravo te hrabrosti nijansiranja karakteristične za Bernanosovu misao“. Predstavljajući „relevantan doprinos proučavanju ponešto zanemarenog dijela opusa Georgesa Bernanosa, kako na francuskoj, tako i na globalnoj književnokritičkoj sceni“ Vrančićeva studija na vrlo temeljit način daje i važan doprinos promišljanju suvremenog svijeta kroz prizmu katoličkog intelektualca i književnika, a njezin društveni interes prema profesoru Nenadu Iviću „leži u kvalitetno izvedenom spoju vjerske i književnokritičke misli, što predstavlja izuzetak u našoj uobičajenoj književnoj praksi“. Vrančićevo djelo, naglašava između ostalog prvi recenzent monografije, tako popunjava određenu prazninu u pokrivenosti cjelokupnog polja francuske književnosti, jer je u Hrvatskoj proučavanje francuskih katoličkih mislilaca zapostavljeno u odnosu na kanon suvremene francuske književnosti. S Ivićevim mišljenjem slaže se i drugi recenzent knjige izv. prof. dr. sc. Edi Miloš koji zaključuje kako ova monografija predstavlja istinski znanstveni doprinos „jer daje originalno tumačenje Bernanosova djela i misli“, „čemu najviše pridonose autorove točke gledišta koje su različitije i nadasve objektivnije od velike većine francuskih kritičara“. Prema riječima recenzenata djelo je prije svega namijenjeno istraživačima suvremene književnosti koje zanimaju posebnosti francuske katoličke literature i francuske političke misli s kraja XIX. i prve polovice XX. st. (romanisti, komparatisti), ali i „općoj humanističkoj i društvenoj populaciji, kao obavijest i dragocjen izvor za komparativna proučavanja geneze i oblika političkih stavova te stavova o tome koja je uloga književnosti i pisca intelektualca u društvenom životu. Konačno, knjiga je namijenjena obrazovnoj publici i studentima humanistike i društvenih znanosti, kao udžbenik (studenti francuskog jezika i komparativne književnosti) i kao obavijesno djelo iz kojeg je moguće crpiti pouzdane podatke o društvenom i intelektualnom životu Francuske prve polovice XX. stoljeća“ (Ivić).

ZJALIC, Slaven et. al. Proizvodnja hrane, biokompozita i biogoriva iz žitarica u kružnom gospodarstvu: sveučilišni priručnik. Zadar: Sveučilište u Zadru, 2023.

304 str.

Ovaj sveučilišni priručnik vrijedan je doprinos podizanju svijesti javnosti o važnosti prilagodbe klimatskim promjenama u segmentu poljoprivrede kroz iskorištavanje agrootpada. U skladu s kružnim biogospodarstvom kroz

aktivnosti: primarna proizvodnja žitarica; sekvestracija ugljika u tlo i biljku; praćenje štetnih organizama i mikrotoksina; praćenje kvalitete i kvantitete biomase za dizajn biokompozita, tehničkog tekstila – biofiltara, proizvodnju tekućeg goriva biogoriva (bioetanola) te proizvodnju krutog biogoriva (peleta) iz ostataka proizvodnje, ovim priručnikom daju se smjernice i prijedlozi mjera za uključivanje otpadnih/obnovljivih bioresursa u nove proizvodnje s ciljem smanjenja negativnog učinka klimatskih promjena na poljoprivredu.

Mjere predložene u ovom priručniku su mjere aktivnosti koje treba planirati kroz duži period i čine dobru podlogu za podizanje svijesti o potrebi prilagodbe na klimatske promjene, a uglavnom su povezane s prikupljanjem podataka, motrenjem i znanstveno-istraživačkim radom. Također je naglašen multidisciplinarni i interdisciplinarni pristup, u koji moraju biti uključeni svi, od poljoprivrednika, preko istraživača do legislative, ali i građana.

Ratko Radulić, Luka Grbić i Mate Barić. Terestrička navigacija: pomorska zbirka zadataka. Zadar: Sveučilište u Zadru, 2023.

URL: <https://morepress.unizd.hr/books/index.php/press/catalog/book/109>

Terestrička navigacija predstavlja temelj nautičkih vještina koje svaki navigator primjenjuje u plovidbi broda. Napretkom tehnologije i tehnike neke od osnovnih vještina su ili zamijenjene elektroničkim alatima ili automatizirane. Međutim, osnovna znanja i vještine moraju biti poznati kako bi se na siguran način rabili moderni uređaji i alati. Ova zbirka zadataka, kroz problemske zadatke koji su metodično riješeni, omogućava stjecanje kompetencija iz područja navigacije i plovidbe studentima koji nemaju predznanja iz predmetne materije.

Danijela Berišić Antić. Tutti gli amori infiniti...e quelli dolorosi: raccolta di poesie = zbirka poezije. Zadar: Sveučilište u Zadru, 2023.

58 str.; ilustr. u bojama; cijena: 15,00 €

Zbirka pjesmama Tutti gli amori infiniti...e quelli dolorosi nastala je na osnovi sublimacije subjektivnog doživljaja autorice i proživljavanja osjećaja bliskih osoba i znanaca. Kao rezultat te retrospekcije nastalo je 37 pjesama u rimi napisanih na talijanskom jeziku. Autorica je kroz pjesničke slike progovorila o onim najnevinijim ljubavima nastalim u školskim klupama,

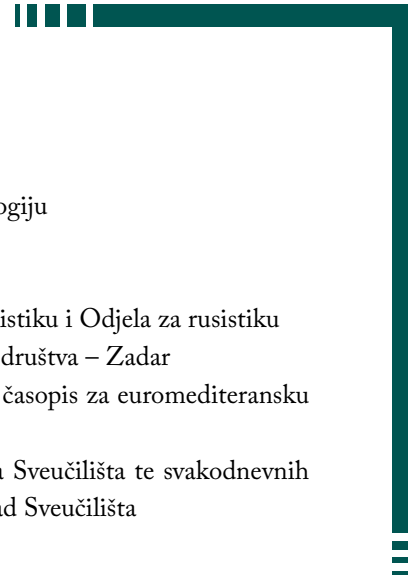
sve do onih vječnih, ali i onih koje su započele greškom i za koje se dobro znalo da će brzo završiti. Sve te ljubavi zaslužuju posebnu posvetu skrivenu u stihovima kako bi sjećanje na njih zauvijek živjelo.

Književnost, umjetnost, kultura između dviju obala Jadrana: zbornik radova s međunarodnog znanstvenog skupa, Zadar, 27. – 29. listopada 2016. = Letteratura, arte, cultura tra le due sponde dell'Adriatico: atti del Convegno internazionale, Zara, 27 – 29 ottobre 2016 / ur. Nedjeljka Balić-Nižić, Ana Bukvić, Nives Zudić Antonić. Zadar: Sveučilište u Zadru, 2023.

URL: <https://morepress.unizd.hr/books/index.php/press/catalog/book/108>

Zbornik sadrži radove XI. Međunarodnog skupa Književnost, umjetnost, kultura između dviju obala Jadrana održanog od 27. do 29. listopada 2016. u Zadru, u organizaciji Odjela za talijanistiku Sveučilišta u Zadru. Na skupu je sudjelovalo trideset i pet znanstvenika iz Hrvatske, Italije i Slovenije. Objavljeni radovi predstavljaju rezultate i zaključke znanstvenih istraživanja i proučavanja književnih, kulturnih i jezičnih dodira i prožimanja među obalama Jadranskog mora. Općenito, Zbornik se uklapa u niz djela koja se bave proučavanjem hrvatsko-talijanskih književnih, jezičnih te kulturnih dodira i prožimanja. Njegova se dodatna vrijednost očituje u kontinuitetu istraživanja čiji su rezultati predstavljeni na ranijim skupovima Književnost, umjetnost, kultura između dviju obala Jadrana organiziranim u Zadru 2006., 2008., 2010., 2012. i 2014. godine, te objavljeni u istoimenim zbornicima (2008., 2010., 2013., 2016., 2019.). Ovom prigodom zahvaljujemo autoricama i autorima radova na vrijednim prilogima, recenzentima i recenzenticama na sugestijama kojima su doprinijeli kvaliteti radova, kao i svima koji su na bilo koji način sudjelovali u realizaciji XI. Međunarodnog skupa Književnost, umjetnost, kultura između dviju obala Jadrana. Nadamo se da ćemo inicijativu nastaviti, pobuđujući i u budućnosti interes i sudjelovanje znanstvenih istraživača iz različitih disciplina.

Serijske publikacije

ACTA IADERTINA – časopis Odjela za filozofiju i Odjela za pedagogiju

ARCHAEOLOGIA ADRIATICA – časopis Odjela za arheologiju

ARS ADRIATICA – časopis Odjela za povijest umjetnosti

CROATICA ET SLAVICA IADERTINA – časopis Odjela za kroatistiku i Odjela za rusistiku

GEOADRIA – časopis Odjela za geografiju i Hrvatskog geografskog društva – Zadar

GEM: GERMANISTICA EUROMEDITERRAE – međunarodni časopis za euromeditransku germanistiku – Odjel za germanistiku

GODIŠNJAK SVEUČILIŠTA U ZADRU – donosi pregled ustroja Sveučilišta te svakodnevnih protokolarnih, kulturnih i znanstvenih aktivnosti koje su obilježile rad Sveučilišta

IN SITU – godišnjak Odjela za arheologiju

LANTERNA – glasnik Sveučilišta u Zadru

LIBELLARIUM – časopis istraživanja u području informacijskih i srodnih znanosti – Odjel za informacijske znanosti Sveučilišta u Zadru i Odsjek za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta u Osijeku

MAGISTRA IADERTINA – časopis Odjela za izobrazbu učitelja i odgojitelja

MEMORABILIKA – časopis za povijest, kulturu i geografiju Like – Državni arhiv u Gospiću i Sveučilište u Zadru

MISCELLANEA HADRIATICA ET MEDITERRANEA – časopis Odjela za povijest

OECONOMICA IADERTINA – časopis Odjela za ekonomiju

[sic] – časopis za književnost, kulturu i književno prevođenje, Odjel za anglistiku

SPONDE – časopis Odjela za talijanistiku

Morepress

- **môre** – pren. velika količina, mnoštvo, velik broj čega, veliko prostranstvo [more knjiga, more časopisa]
- **press** – specijalizirana služba koja prenosi i distribuira informacije krajnjim korisnicima; mjesto na kojem stvaratelji i urednici sadržaja imaju sva potrebna pomagala za rad na jednom mjestu

Morepress je ogranak izdavačke djelatnosti Sveučilišta u Zadru, usmjeren na inovativno stvaranje i diseminaciju digitalnih znanstvenih, nastavnih i stručnih publikacija u otvorenom pristupu sveučilišnih odjela i znanstveno-istraživačkih centara. Njegova je svrha unaprijediti izdavačku djelatnost Sveučilišta korištenjem naprednih digitalnih tehnologija usmjerenih na proces prikupljanja, stvaranja, uređivanja i prijenosa otvorenih sadržaja te aktivno doprinosti predstavljanju hrvatske znanosti i kulture u mrežnom okružju. Cilj je razviti nova ili prilagoditi postojeća tehnološka rješenja usmjerena na objedinjavanje i prijenos velike količine digitaliziranih sadržaja i sadržaja izvorno nastalih u digitalnom obliku unutar jedinstvenog mrežnog sjedišta koje je nazvano Morepress.